

Τὰ πρόσχαρα δρομάκια στὰ εἰδυλλιακὰ πάρκα τοῦ Ντόλντερ καὶ τοῦ Οὐτλιμπεργ, προκαλοῦν τὴ σκιά τοῦ Γκέσσνερ, ποῦ ξεφεύγει, ἀπὸ τὴ Πλάτσπρομινάντε, ὅπου εἶναι τὸ μνημεῖο του, γιὰ νὰ πλανηθῆ μὲ τὴ σκιά τοῦ Myrson καὶ τῆς κρινόλευκῆς Erythie, στῆς δασωμένες κατωφέρειες τοῦ Τσοῦριχμπεργ, ὅμοια, ὅπως καὶ στὴν ἑκκουσμένη Ἄρκαδία.

Σ' ἕνα ἄλλο μέρος, ἡ ῥοδοπυρωμένη βοσκοποδλα φρεσκονοιγμένο λούλουδα, στὴ σιγαλιά τοῦ ἀλπινικοῦ τοπέου, κάτω ἀπὸς δαντελωτὲς θεώρατες Βελόνες, ἀστραφτερὰ πετράδι στοὺς καρπερούς, παραλίμνιους λειμῶνες, ὅχι τὸ στρίκνεντε; μαίτην τοῦ Σεγκαντίνι, μέτξ στὴν κίονα τῆς ντροπαλοσύνη, μόλις ἀπόσωσε τὰ βήματά της γιὰ προσκόνημα στὴ Maria zum Schnee.

Ἦ Αἴμα, μὲ τὴς χρυσὲς τρέμουσες, γιὰ τελευταία φορά, στὸ λαμποκόπημά σου, σὺν θωροῦν ἀπὸ τὸ Ζεετάρνι, ὁμάδι μὲ τοὺς ψκράδες τοῦ Χοῦρντέν, τὰ κρυσταλλοκάθαρα νερά σου, τὸ κυμάτισμά σου ὑάκινθου; σπαρμένο, ἄλλοτε τ' ἀλαφρορίπιστα νερά σου πλουμιδιαμένα μὲ βιολέτες, στὴν πνοή τῆς βιβλικῆς σου μελωδίας, ἃς ἀνκσαίνουνε τὰ θλιμμένα κρυφολούλουδα.

Οἱ πρῶτες βραδυνὲς ἀντιφεγγίες ἐτρεμόσυσαν στὰ ὀλόστρωτα νερά, κι' ἀρχίζουν τ' ἀνήσυχο περπάτημά τους, καλοβαλμένες στὸ πινδαρικό στόμα,

Πολύξεναι νεάνιδες, ἀμφίπολοι
Πειθοῦς ἐν ἀφνειῷ Κορίνθῳ,
αἶψι τῶς χλωρῶς λιβάνου ξανθὰ δάκρυ
θυμῶναι, πολλάκι ματέρ' ἐράτων
οὐρανίαν πτάμεναι
νόημα πότ τὰν Ἄφροδίταν,

γύρω στὸ Οὐτοκάλι, οἱ φικασιδωμένες πεταλουδίτσες τοῦ Κορροστεάτερ, μὲ τ' ἄλικα στοματάκια τους, νωπὰ ἀκόμη ἀπὸ δίστιχα τῆς Μονιάρης, ἀπὸ φιλιὰ τῶν βουλεβάρτων τῆς μεγαλοπρωτεύουσας.

Τὰ πρῶτα ξερόφυλλα πέφτουνε στὸ Αἰντενοχφ. Οἱ φιλύρες δὲν ἐσκιώνουν πλεῖο τὴς ταφόπετρες τῶν Ρωμίων καὶ τῶν Ἀλαμάνων. Σὲ λίγο τὰ πρῶτα χιόνια θὰ τοὺς φορέσουν τὴς παχιῆς παχιῆς ἐρμίνες. Στ' ἄλλα μεγαλόπρεπα κοκκινωπὰ χαλάσματα στὴν ἡλιοφωμένη Campagna Romana, λαμπυρίζουν πλάι τους, μὲς' στὸ αἰώνιο ἀνθισμά τους, τὰ οὐμπρελωτὰ πεδία καὶ τοὺς σιγοτραχωδοῦν οἱ μόναι τους συντρόφοι, τὸ ἀπέθαντο περασμένο τους.

Φτερογύσματα ξανά πρὸς τὸ Βορρὰ μὲ τὰ πρωτοερόχια, ἐσῦσαν τὸ ἔνειρο τῆς ἀληθείας πρὸς τὸ

Γκλέρνις, τὸ ἀγέρωχο Μάττερχόρν καὶ τὸ Χέρνλι. Οἱ γλάροι στὴς θάλασσες αὐτὴ τὴν ἐποχή, θὰ γυροφέρνουν ἀνήσυχοι, κάτω ἀπὸ μαυρισμένο οὐρανὸ, στὰ κατάρτια, ἐπίμονα νὰ ξεμυστηρευτοῦν στοὺς ναῦτες, τί νεῖρεται ἡ θάλασσα τὴς αὐγουσιaticῆς γεγγαρόλουστας νυχτιῆς.

Γύρω μας χτυπητὴ βροχὴ δέρνει τὸ κατὰστρωμα τοῦ ποταμόπλοιου στὸ Γκοντελχάφεν τῆς Κόνστατζε. Ἔτοιμοι νὰ πηδήσουμε στὸ «Meeresburg» βάζο. τας γραμμὴ γιὰ τὴ Μπρέγκενς. ΤΣ.

Ο.ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

— Ὁ Νίκος Καστρινὸς μετὰφρασε ἀπὸ τὰ Ρούσικα τὴς «Μέρες γεμάτες ὀργή» τοῦ Α. Ἀντρέγε; καὶ τὴς ἔδωσε στὸ «Νουμά». Ὅταν τὴς τυπώσουμε ὕστερ' ἀπὸ ἕνα δυὸ φύλλα.

— Κάποιος δικός μας μᾶς ἔστειλε ἕνα παράξενο ἄρθρο. Τὸ ἐπιγράφει «Τὸ μέλλον τῆς Ἑλλάδος» καὶ ἀντὶ κείμενο ἔχει καμὶ δεκαριά ἀράδες ἐρωτηματικῆς. Ἄν τὸ γράψαμε μεις, θὰ προσθέταμε καὶ ἄλλες τόσες ἀράδες θαυμαστικῆς—καὶ θαρροῦμε πὼς δὲ θάχαμε ἀδικό.

— Κατὰ τὴ γνώμη μας μόνον ἔτσι πρέπει νὰ γράφονται σήμερον τὰ πολιτικὰ ἄρθρα γιὰ νὰ λένε κάτι, ἀφοῦ οἱ λέξεις χάσανε τὸ νόημά τους πιά.

— Στὸ ἐρχόμενο φύλλο θὰ τυπώσουμε μιὰ ὠδή τοῦ ποιητῆ Ρώμου Φιλύρα στὸν ποιητὴ Μ. Μαλακάση.

— Τὴν παραπάνου Δευτέρα ὁ κ. Δ. Παπαδόπουλος (Τυμφορηστός) θὰ μιλήσει στὸ «Λύκειο τῶν Ἑλληνίδων» γιὰ τὸν Ποιητὴ Κωστὴ Παλαμά καὶ τὸ ἔργο του.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Ν. Στ. Θὰ γίνῃ κάποια ἀλλαγὴ, μὰ ὅχι ἀμέσως τώρ. Ἴσως ἀπὸ τὴν πρωτοχρονιά.—κ. Γ. Πέτρ. Κάιρο. Γράψτε μας μὲ ποῖο μέσο νὰ σᾶς ἴσταίλομε τοὺς τόμους.—κ. Σωτ. Κοσμ. Ἐπιτέλους μνήσθητέ μας, κύριε!... Πῶς χάρηκα; ἔτσι!...—κ. Α. Νικ. Δὲν τυπώθηκε γιὰτὶ δὲν εἶταν κατάλληλο.—κ. Μ. Ν. Δὲ χρειάζεται ξεχωριστὸ κάλεσμα. Τὸ ξαναγράψαμε πὼς κάθε Πέμπτη δειλιγὸ ἀπὸ τὴς 6 κ' ἔπειτα, τὸ γραφεῖο εἶναι ἀνοιχτὸ γιὰ ἔλους τοὺς φίλους

ΑΡΧΕΙΑ ΙΑΤΡΙΚΗΣ

Ἐξεδόθη νέον διπλοῦν τεῦχος τῶν ἐπιμελεῖα τῆς Ἀγκύρας δημοσιευομένων «Ἀρχείων Ἰατρικῆς καὶ Βιολογίας» μὲ ἐνδιαφέρουσαν καὶ πυκνὴν ὕλην. Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἀνακοίνωσις τοῦ κ. Τσέτσικα εἰς τὴν ἰατρικὴν ἑταιρείαν καὶ τὰ πρακτικὰ τῆς τελευταίας, συνεδριάσεως, ἄρθρα τοῦ ὀφθαλμολόγου κ. Κοσμέτου, τοῦ υγιεινομικοῦ ἐπιθεωρητοῦ κ. Κυριαζίδου, τοῦ ἐπιμελητοῦ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ κ. Ἀξελῶ, τῆς μικροβιολόγου κ. Παναγιωτάτου, θεραπευτικῆ ἐπιθεωρησις κλπ.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ ΙΔ' - Φύλ. 24 ες ΑΘΗΝΑ, ΣΑΒΒΑΤΟ, 3 ΤΟΥ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1916 ες ΑΡΙΘΜΟΣ 608

ΕΝΑΣ ΛΑΟΣ ΥΨΩΝΕΤΑΙ ΑΜΑ ΔΕΙΞΗ
ΠΩΣ ΔΕ ΦΟΒΑΤΑΙ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ
ΨΥΧΑΡΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΔΗΜΟΣΘ. ΒΟΥΤΥΡΑΣ. Ἡ παλιὰ μάνα.
ΦΩΤΟΣ ΓΙΟΦΥΛΗΣ. Μόλις αὐτογνωρίστηκα.
ΑΛΚΗΣ ΘΡΥΛΟΣ. Βροχή.
ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ. Σημειώματα στὸ περιθώριο.
ΜΕΝΟΣ ΦΙΑΗΝΤΑΣ. Γλωσσολογικά: Κουτσομπο-
λιάζω—Κουτσός.
ΡΩΜΟΣ ΦΙΑΥΡΑΣ. Στὸ Μαλακιάση.

Ἡ ἀνώμαλη κατάσταση μᾶς ἐμπόδιζε νὰ βγάλουμε φύλλο δυὸ εβδομάδες. Τὸ φύλλο θὰ ξαναβγῆ ὕστερ' ἀπὸ δεκαπέντε μέρες μὲ τὰ περιεχόμενα τούτης τῆς χρονιάς δηλ. μὲ 12 σελίδες, κ' ὕστερα βλέπουμε.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ ΣΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ(*)

(1907-1910).

168

Στοὺς παλιούς καιροὺς ἡ Ποίηση φορτώνονταν κ' ἐνεργοῦσε πολλὰ καὶ ἀπὸ τὰ χρέη τοῦ Πεζοῦ λόγου, ἀνήλικου ἀκόμα καὶ ἀκατάριστον. Στοὺς καιροὺς μας, ἀντίθετα, ὁ πεζὸς λόγος δυναμωμένος τώρα καὶ ἀποκαταστημένος, δέχεται στοὺς πλατιούς του κύκλους καὶ τὴν Ποίηση καὶ ἀντιλαλεῖ τὰ λόγια τῆς μετῆν πε-
λύφωνη τέχνης του. Τότε, βοηθώντας ἡ Ποίηση, προ-
τομπήκε στὸν κόσμον ὁ Πεζὸς λόγος. Τώρα μὲ τὴ
βοήθεια τοῦ Πεζοῦ Λόγου κρατιέται στὸν κόσμον καὶ
ἡ Ποίηση.

169

Ὅμως τὸ ζήτημα τοῦτο ἔχει καὶ ἄλλη ὄψη. Ὅσο προοδεύει καὶ ὅσο ἀπλώνεται καὶ ὅσο πρὸ καλῶτερως ἀποκατασταίνεται ὁ Πεζὸς Λόγος, τόσο καὶ γ τ ε λ κ α τ η γίνεται ἡ Ποίηση, λαγορίζεται, ἐφαρμόζε-

ται ἀπὸ μέσα τῆς τὰ στοιχεῖα τὰ πιὸ βαριά, τὰ κάθαρα, τὰ δυσκολοχώνευστα μὲ τὸ φυσικὸ τῆς καὶ ἀπομένει καθάρια, λεπτεπίλεπτη, ἄυλη σχεδόν, αἰθεροπλαστική, ὅπως διόλου ἀντίθετη μὲ τὸν Πεζὸ λόγον, γιὰ νὰ τοῦ δείξη τάχα πὼς εἶναι κατὰ τὸ ἄλλο ἡ Ποίηση, πὼς ἀνίσως λείψη, θὰ λείψη καὶ τοῦ δ Πεζοῦ λόγου δὲ μπορεῖ νὰ τὸ ἀναπληρώσῃ. Μὰ ἡ παρατήρηση τούτη ἀληθεύει κάθε φορὰ μονάχα ποὺ ἡ Ποίηση φανερώ-
νεται μὲ τὸ στίχο καὶ ὄχι μὲ τὴν πρόζα. Ἐπειτα ἡ ἀ-
λήθεια τούτη δὲν ἐφαρμόζεται γενικά· καὶ εἶναι κα-
νόνες μὲ πολλὰς ἐξαιρέσεις· δηλαδή σὰ νὰ μὴν εἶναι κανόνες. Ἐπειτα ξέρουμε πὼς ἀπὸ μᾶς ἀρχῆς καὶ ὡς τὰ τώρα—καὶ τώρα πρὸς πολὺ—ὅ,τι λέμε ποίημα δὲ φανερόνεται μονάχα στὸ στίχο.

170

Οἱ σοφοί, σκουδάζοντας τὴν ἱστορία τῆς γλώσσας τῶν ἐθνῶν—κάποιος εἶπε—συμπληρώνουν τὴν ἱστο-
ρία τῶν ἠθῶν τῶν ἐθνῶν τούτων. Ἐφαρμόσει τὴν ἀρχὴν τούτην στὴ γλώσσα τὴν καθαρῆς. Θὰ φτά-
σωμε σὲ θλιβερὸ συμπέρασμα: πὼς ἡ ἠθικὴ μας εἶναι παρὰ πολὺ ντελικάτη.

171

Καταφρονοῦνε κάποιοι κριτικοὶ στὴν Εὐρώπῃ κάποιους λογοτεχνίτες, γιὰ τὰ λάμπουνε τὰ γρα-
φόμενά τους ἀπὸ φιλοσοφικὰς ἰδέας. Γιὰ μερικοὺς ἀπὸ αὐτοὺς τέτοια καταφρόνησις, ἄδικη. Ὁ Γκαίτε εἶπε πὼς ἐπάγει μὴ ποίηση χωρὶς εἰκόνας· γιὰ τὸ δάκρυ ἡ ποίηση ἐκείνη κάνει μὴ εἰκόνα. Ἔτσι μποροῦμε νὰ ποῦμε γιὰ τοὺς τεχνίτες τούτους πὼς κανεὶς δὲ βρῆ-
σκει στὰ ἔργα τους φιλοσοφίαν, γιὰ τὸ ἔργο τους δλόκληρο εἶναι μὴ φιλοσοφία.

172

Τὰ μεγάλα διανοητικὰ ἔργα ποὺ ἐφραίνον, εὐερ-
γετοῦν, ἀνυψοῦν, εἶναι μὴ χειρόγραφα καὶ ἐπο-
πία δὲ βάζουμε πρὸς δοκιμασίας, πρὸς ἀπείρους πρὸς πίστες, πρὸς δικαίους σκοπίους πρὸς κείνα ἡ γέννη. Μὰ καὶ πρὸς φημὲν καὶ μὴ δι-
νοητικὰ ἔργα ποὺ τὰ φανταζόμεστε γεννη-
κόπους καὶ μὴ πάντες, μὴ σπάνιες πολλῶν ε'
δούλεμα τεράστιο, μὴ σπάνιες καὶ γὰρ τῆς βιβλιοθήκης, πρὸς φημὲν καὶ πρὸς κείνα ε'
ἔνεται, καὶ σὰν ἀπὸ μόνον τους, καθὼ-
τὸ χαμόγελο στὸ πρὸς μὴς πρὸς κείνα
κουραστῆ καὶ πρὸς δούλεμα πρὸς κείνα
πρὸς καὶ γλωσσολογικὰ καὶ πρὸς κείνα
πρὸς τὸ πρὸς καὶ κείνα

(*) Συνέχεια τῆς σελίδας 310.